

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

شماره ۱۸۹۴۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۵۶

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۴/۱۰/۱۳۶۲ بر اساس پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی آئین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی را تحت عنوان آئین نامه تسهیلات اعطائی بانکی بشرح زیر تصویب نمودند.

آئین نامه تسهیلات اعطائی بانکی

مواد عمومی	
ماده ۱ -	اعطای تسهیلات توسط بانکها، باید بترتیبی صورت گیرد که براساس پیش بینی های مربوط، اصل منابع تامین شده برای این تسهیلات و همچنین سود مورد انتظار در صورت تحقق، در مدت معین قابل برگشت باشد.
ماده ۲ -	ضوابط تعیین سود و با نرخ بازده مورد انتظار ناشی از تسهیلات اعطائی بانکها و حداقل و حداکثر سود و یا بازده مورد انتظار به تصویب شورای پول و اعتبار و تأیید نخست وزیر خواهد رسید.
ماده ۳ -	ضوابط تعیین مدت و نحوه برگشت اصل و همچنین سود حاصل از تسهیلات اعطائی بانکها به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد بود.
ماده ۴ -	بانکها بر حسن اجرای قراردادهای منعقد شده موضوع این آئین نامه اعم از نحوه مصرف و بازگشت تسهیلات اعطائی نظارت لازم و کافی بعمل خواهند آورد. عملیات بانکی ناشی از اعطای تسهیلات حسب مورد، به تشخیص بانک اعطا کننده تسهیلات در همان بانک متمرکز خواهد شد.
ماده ۵ -	اعطای تسهیلات، عنداللزوم منوط به دریافت مبلغی بعنوان "پیش دریافت" خواهد بود. تشخیص موارد لزوم و حداقل میزان "پیش دریافت" با شورای پول و اعتبار می باشد.
ماده ۶ -	اعطای تسهیلات عنداللزوم، به تشخیص بانک، منوط به اخذ تامین کافی برای حفظ منافع بانک و حسن اجرای قراردادهای مربوط می باشد.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۸۰
تاریخ ۲۱/۱۰/۵۶

- ۱۰ -

فروش اقساطی - مسکن

- ماده ۵۵ - بانکهای توانمند واحدهای مسکونی احداث شده موضوع ماده ۱۳ را بصورت اقساطی بفروش برسانند.
- ماده ۵۶ - بانکها قیمت واگذاری واحدهای مسکونی را با توجه به قیمت تمام شده، هزینه های مربوط و همچنین سود مناسب برای بانک تعیین خواهند نمود.
- تبصره ۱ - ضوابط اعطای تسهیلات به متقاضیان واحدهای مسکونی ارزان قیمت احداثی توسط بانکها با پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای اقتصاد تعیین می گردد.
- تبصره ۲ - در موارد استثنائی با تشخیص نخست وزیر تسهیلات لازم برای سازمانهای دولتی از منابع بانکها فراهم خواهد شد.
- اجاره بشرط تملیک

- ماده ۵۷ - اجاره بشرط تملیک عقد اجاره ایست که در آن شرط شود مستاجر در پایان مدت اجاره و در صورت عمل بشرایط مندرج در قرارداد، عین مستاجر را مالک گردد.
- ماده ۵۸ - بانکها میتوانند، بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور خدماتی، کشاورزی، صنعتی و معدنی، بعنوان موجر، مبادرت به معاملات اجاره بشرط تملیک بنمایند.
- ماده ۵۹ - بانکها میتوانند منحصراً " بنابر درخواست کتبی و تعهد متقاضی، مبنی بر انجام اجاره بشرط تملیک و استفاده خود، اموال منقول و غیر منقول برای ایجاد تسهیلات موضوع ماده ۶۱ را خریداری و بصورت اجاره بشرط تملیک در اختیار متقاضی قرار دهند.
- ماده ۶۰ - بانکها میتوانند واحدهای مسکونی احداث شده، موضوع ماده ۱۳ را بصورت اجاره بشرط تملیک واگذار نمایند.
- تبصره ۱ - بانکها مکلفند در قراردادهای منعقد شده مباشرت مستاجر در استیفاء منافع از عین مستاجر موضوع این ماده را قید نمایند. مگر در موارد قهری و اضطراری به تشخیص بانک.
- تبصره ۲ - ضوابط اعطاء تسهیلات متقاضیان واحدهای مسکونی ارزان قیمت احداثی توسط بانکها بوسیله

شورای اقتصاد تعیین میگردد. ۱۱۵۷

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۸۰
تاریخ ۲۸/۱۰/۵۸

- ۱۱ -

- ماده ۶۱ - مدت اجاره بشرط تملیک نباید از طول عمر مفید اموال موضوع ماده ۶۲ و ۶۳ تجاوز نماید مبدا محاسبه طول عمر مفید و تاریخ شروع بهره برداری، به تشخیص بانک، خواهد بود.
- تبصره - معاملات اجاره بشرط تملیک اموالی که طول عمر مفید آنها کمتر از دو سال باشد برای بانکها ممنوع است.
- ماده ۶۲ - میزان مال الاجاره در مورد اموال خریداری و یا واحدهای مسکونی احداث شده موضوع ماده ۱۳ با در نظر گرفتن قیمت تمام شده، مدت اجاره بشرط تملیک و سود مناسب برای بانک تعیین میگردد. در احتساب سود، پیش دریافت موضوع ماده ۶۶ ملحوظ خواهد شد.
- ماده ۶۳ - بانکها مکلفند حداقل بیست درصد قیمت تمام شده را بابت قسمتی از مال الاجاره برای طول مدت اجاره "پیش دریافت" نمایند.
- ماده ۶۴ - در قرارداد اجاره بشرط تملیک باید شرط شود که در پایان مدت اجاره و پس از پرداخت آخرین قسط مال الاجاره در صورتیکه کلیه تعهدات مستاجر طبق قرارداد انجام شده باشد، عین مستاجره در ملکیت مستاجر درآید.
- تبصره - در صورتیکه مستاجر قبل از پایان مدت اجاره مبادرت به پرداخت و تسویه کامل با قیامده مال الاجاره بنماید یا نکها مجاز میباشند که علاوه بر تخفیف لازم در مبلغ مال الاجاره با قیامده، عین مستاجره را طبق قرارداد به مستاجر انتقال دهند.
- ماده ۶۵ - بانکها مکلفند موارد فسخ و نحوه تسویه حساب را صراحتاً "در قرارداد اجاره بشرط تملیک ذکر نمایند.

جعاله

- ماده ۶۶ - از نظر این آئین نامه جعاله عبارتست از التزام شخص "جاعل" یا "کارفرما" با دای مبلغ یا اجرت معلوم (جعل) در مقابل انجام عملی معین، طبق قرارداد. طرفی که عمل را انجام میدهد "عامل" یا "پیمانکار" نامیده میشود.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۸۰۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۰

- ۱۲ -

- ماده ۶۷ - بانکها میتوانند بمنظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی با تنظیم قرارداد بعنوان "عامل" یا عندالافتضاء بعنوان "جاعل" مبادرت به جعاله نمایند.
- ماده ۶۸ - در مواردیکه بانک عامل جعاله میباشد باید در قرارداد جعاله در اختیار بانک برای واگذاری انجام قسمتی از عمل معین به غیر تحت عنوان جعاله ثانوی و یا هر عنوان دیگری قید شود.
- تبصره - در اینصورت بانک مکلف است بر عملیات اجرائی و نحوه مصرف و واریز وجه نظارت نماید.
- در مواردیکه بانک جاعل جعاله باشد عامل میتواند با موافقت بانک انجام قسمتی از کار را بدیگری واگذار نماید.
- ماده ۶۹ - تدارک مقدمات و تهیه مواد و مصالح و سایر لوازم مورد نیاز برای انجام عمل میتواند، طبق قرارداد بر عهد، جاعل و یا عامل باشد.
- ماده ۷۰ - دریافت یا پرداخت قسمتی از مبلغ قرارداد جعاله، بعنوان "پیش دریافت" و یا "پیش پرداخت" با رعایت ضوابط حداقل و یا حداکثر مقرر از طرف شورای پول و اعتبار مجاز میباشد.
- مزارعه
- ماده ۷۱ - مزارعه قرارداد است که بموجب آن یکی از طرفین (مزارع) زمین مشخص را برای مدت معینی به طرف دیگر (عامل) میدهد تا در زمین مذکور زراعت کرده و حاصل زمین مزارع و عامل تقسیم گردد.
- ماده ۷۲ - بانکها میتوانند، بمنظور افزایش بهره‌وری و تولید محصولات کشاورزی، بعنوان مزارع، اراضی مزروعی را که ملک آنها بوده و یا ملکی باشد که به هر عنوان مجاز در تصرف و بهره‌برداری از آن باشند، طبق قرارداد، به مزارعه واگذار نمایند.
- تبصره - بانکها میتوانند علاوه بر زمین عوامل لازم دیگر نظیر آب، بذر، کود، سم، وسائل و ابزار تولید و وسائل حمل و نقل را طبق قرارداد تامین نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۸۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۰

- ۱۳ -

ماده ۷۳ - بانکها میتوانند در موارد ضروری با توجه به نسبت سهم طرفین از محصول مبلغی بصورت نقدی طی دوره تولید به عامل پرداخت نمایند.

مساقات

ماده ۷۴ - مساقات معامله ایست که بین صاحب درخت و امثال آن با عامل در مقابل حصه مشاع معین از ثمره واقع میشود. ثمره اعم است از میوه و برگ و گل و غیره آن.

ماده ۷۵ - بانکها میتوانند، بمنظور افزایش بهره‌وری و تولید محصولات کشاورزی، باغات و درختان مثمری را که مالک عین و یا منفعت آنها بوده و یا بهر عنوان، مجاز در تصرف و بهره‌برداری از آنها باشند، به مساقات بدهند.

تبصره - بانکها میتوانند عوامل لازم دیگر نظیر آب و کود، سم و وسیله حمل و نقل را طبق قرارداد تأمین نمایند.

ماده ۷۶ - بانکها میتوانند در موارد ضروری با توجه به نسبت سهم طرفین از ثمره مبلغی بصورت نقدی، طی دوره تولید به عامل پرداخت نمایند.

۵۸,۱۲,۸۰
نخست وزیر
میرحسین موسوی

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۶۲۰
تاریخ ۱۳۶۲/۱۳/۲۸

- ۲ -

- تبصره - در مواردیکه تسهیلات اعطائی بانکها در رابطه با اموالی باشد که به تشخیص بانک، مصرف انحصاری و یا محدود داشته و یا در اثر نصب بهره برداری استفاده مجدد آن مقرون صرفه نباشد، بانکها با اخذ تأمین اضافی لازم مبادرت به اعطای تسهیلات نخواهند نمود.
- ماده ۷ - بانکها ترتیبی اتخاذ خواهند نمود تا عنداللزوم اموال موضوع تسهیلات اعطائی و یا وثائق آنها در طول مدت اجرای قرارداد های مربوط، همه ساله حداقل، میزان مانده مطالبات ناشی از اعطای اینگونه تسهیلات، به نفع بانک، بیمه شود.
- ماده ۸ - اعطای هر یک از انواع تسهیلات توسط دو یا چند بانک مشترکاً " به شخص و یا اشخاص حقیقی و یا حقوقی بلامانع است. در هر حال ادارا ماورا اینگونه تسهیلات اعطائی با انتخاب بانکها شرکت کننده بر عهده یک بانک خواهد بود.
- ماده ۹ - کلیه معاملات بانکها در رابطه با تسهیلات اعطائی بانکی تابع این آئین نامه و دستورالعمل های مربوط نمی باشد و از شمول ضوابط و مقررات ناظر بر معاملات تدارکاتی بانکها خارج است.
- تبصره ۱ - معاملات راجع به اموالی که در رابطه با تسهیلات اعطائی به تملک بانکها درآمده و یا توسط بانکها احداث گردیده نیز تابع حکم این ماده خواهد بود.
- تبصره ۲ - مدت معامله و قیمت واگذاری اموال تملک شده، حسب مورد، توسط بانک تعیین خواهد شد.
- ماده ۱۰ - از تاریخ اجرای قانون، اعطای تسهیلات جدید بانکها بر اساس قانون عملیات بانکی بدون ربا و قانون قانون پولی و بانکی، در حدیکه مغایر با قانون عملیات بانکی بدون ربا نباشد، صورت خواهد گرفت. بانکها مکلفند با موافقت مشتریان خود، در حداقل زمان ممکن، تسهیلات اعطائی گذشته را با موازین اسلامی تطبیق دهند. در صورتیکه تطبیق معاملات و قرارداد های گذشته با بانکها با عملیات جدید بانکی امکان پذیر نباشد، معاملات و قرارداد های مذکور تا انقضای سررسید بقوت خود باقی خواهد بود.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۸۶۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۲

- ۲ -

ماده ۱۱ - بانکها مکلفند، در قرارداد های تنظیمی خود در ارتباط با عملیات مضاربه، معاملات اقساطی، اجاره بشرط تملیک، نسبه، سلف و قرض الحسنه قید نمایند که قرارداد های مذکور، براساس توافق حاصله، در حکم اسناد لازم الاجراء و تابع آئین نامه اجرائی اسناد رسمی است.

تبصره - معاملاتی که طبق قوانین و مقررات موضوعه باید در دفاتر اسناد رسمی انجام شوند کماکان طبق تشریفات مربوط انجام خواهد شد.

ماده ۱۲ - در مواردی که موضوع تسهیلات اعطائی، واگذاری اموال می باشد، اعلام قیمت فروش نقدی اینگونه اموال طبق ضوابط مقرر از طرف شورای پول و اعتبار توسط بانکها به مشتری الزامی است.

ماده ۱۳ - بانکها می توانند بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امر مسکن، واحدهای مسکونی ارزان قیمت احداث نمایند.

ماده ۱۴ - بانک مرکزی همه ساله برنامه احداث واحدهای مسکونی ارزان قیمت توسط بانکها را با توجه به سیاستهای پولی موضوع ماده ۲۰ قانون و هماهنگ با سیاست وزارت مسکن و شهر سازی تهیه و برای اجرا به بانکها ابلاغ خواهد نمود.

۱- قرض الحسنه

ماده ۱۵ - قرض الحسنه عقدیست که بموجب آن یکی از طرفین (قرض دهنده) مقدار معینی از مال خود را بطرف دیگر (قرض گیرنده) تملیک میکند که قرض گیرنده مثل و یا در صورت عدم امکان قیمت آن را به قرض دهنده رد نماید.

ماده ۱۶ - بانکها، بمنظور تحقق اهداف مقرر در بندهای ۲ و ۹ اصل ۴۳ قانون اساسی و همچنین رفع نیازهای اساسی اشخاص با تخصیص بخشی از منابع خود طبق ضوابطی که به تصویب شورای پول و اعتبار و تأیید نخست وزیر خواهد رسید در موارد ذیل مبادرت به پرداخت قرض الحسنه مینمایند.

الف - تامین وسائل و ابزار و سایر امکانات لازم برای ایجاد کار جهت کسانی که فاقد اینگونه امکانات میباشد در شکل تعاونی.

ب - کمک به افزایش تولید با تاکید بر تولیدات کشاورزی - دامی - صنعتی.

ج - رفع احتیاجات ضروری.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۶۲۰
تاریخ ۱۳۶۲ / ۱۲ / ۲۸

- ۴ -

ماده ۱۷ - هزینه های پرداخت قرض الحسنه در هر مورد بر اساس دستور العمل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و از قرض گیرنده دریافت خواهد شد.

۲- مشارکت مدنی

ماده ۱۸ - مشارکت مدنی عبارتست از درآمیختن سهم الشرکه نقدی و یا غیر نقدی بدانشخاص حقیقی و یا حقوقی متعدد به نحو مشاع بمنظور انتفاع، طبق قرارداد.

ماده ۱۹ - مشارکت مدنی توسط بانکها بمنظور ایجاد تسهیلات لازم برای فعالیت های تولیدی، بازرگانی و خدماتی صورت خواهد گرفت موضوع مشارکت باید مشخص باشد.

ماده ۲۰ - شرکت مدنی در صورتی تشکیل و تحقق خواهد یافت که شرکا طبق قرارداد سهم الشرکه نقدی خود را بحساب تخصصی که در بانک برای شرکت افتتاح میگردد، واریز نمایند و در صورتیکه تمام یا قسمتی از سهم الشرکه غیر نقدی باشد، طبق مقررات مشارکت مدنی، این سهم الشرکه به مدیر یا مدیران شرکت مدنی تحویل گردد.

تبصره - پرداخت سهم الشرکه شرکا، در مشارکت مدنی میتواند، طبق قرارداد بدفعات صورت گیرد.

ماده ۲۱ - مشارکت مدنی پس از اتمام موضوع شرکت تصفیه و مرتفع میشود.

ماده ۲۲ - بانکها مکلفند در قرارداد مشارکت مدنی تصریح نمایند که مدیر یا مدیران شرکتهای مدنی که طبق این مقررات تشکیل میشوند، بیش از مال الشرکه واریز شده بحساب و یا تحویل شده به مدیر یا مدیران شرکت مجاز بانجام معامله و قبول تعهدات مالی نمی باشند.

مشارکت حقوقی

ماده ۲۳ - منظور از مشارکت حقوقی عبارتست از تامین قسمتی از " سرمایه " شرکتهای سهامی جدید و یا خرید قسمتی از سهام شرکتهای سهامی موجود.

ماده ۲۴ - بانکها میتوانند، بمنظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش فعالیت بخشهای مختلف تولیدی، بازرگانی و خدماتی، قسمتی از سرمایه مورد نیاز شرکتهای سهامی را که برای امور مذکور تشکیل شده

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۹۲۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۵

- ۵ -

و یا میشوند، تامین نمایند.

- ماده ۲۵ - بانکها موظفند قبل از مشارکت وضعیت شرکتهای سهامی را که سهام آنها موضوع خرید است و یا طرح ارائه شده برای مشارکت را از لحاظ فنی، مالی و اقتصادی (در حد نیاز بانک) بررسی و ارزیابی نمایند. مشارکت هر بانک از محل منابع بانک و سپرده های سرمایه گذاری در صورتی مجاز است که نتیجه بررسی و ارزیابی حاکی از پیش بینی عدم زیان دهی مشارکت باشد.
- تبصره - حداقل نسبت سرمایه شرکتهائی که بانکها در آنها مشارکت مینمایند، به کل منابع مالی این قبیل شرکتها، در بدو مشارکت، عنداللزوم توسط بانک مرکزی تعیین خواهد شد.
- ماده ۲۶ - بانکها میتوانند سهام خود در شرکتهای سهامی را بفروش برسانند.
- ماده ۲۷ - بانک مرکزی میتواند عنداللزوم نسبت مشارکت یکو یا چند بانک، از محل منابع بانک و سپرده های سرمایه گذاری در یک شرکت سهامی جدید و همچنین نسبت سهام خریداری توسط یکو یا چند بانک از محل مذکور، در یک شرکت سهامی موجود را تعیین نماید.

سرمایه گذاری مستقیم

- ماده ۲۸ - سرمایه گذاری مستقیم عبارتست از تامین سرمایه لازم جهت اجرای طرحهای تولیدی و طرحهای عمرانی انتفاعی توسط بانکها.
- تبصره - بانکها به هیچ وجه حق ندارند در تولیدات غیر تجلی و مصرفی غیر ضروری سرمایه گذاری نمایند.
- ماده ۲۹ - نسبت سرمایه به کل منابع مالی لازم برای اجرای طرح، تا مرحله بهره برداری، نباید از چهل درصد کمتر باشد.
- تبصره - صد درصد سرمایه گذاری ثابت برای اجرای اینگونه طرحها باید بصورت منابع مالی بلند مدت (اعم از سرمایه و یا سایر منابع) تامین شود.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۹۰۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۰

- ۶ -

- ماده ۳۰ - اجرای طرحهای موضوع ماده ۲۸ این آئین نامه با تشکیل شرکت های سهامی مجاز می باشد .
شرکتهای سهامی که طبق این مقررات بصورت مستقل از بانکها تشکیل میگردند ، تابع اساسنامه مقررات و آئین نامه های ناظر به خود میباشند .
- ماده ۳۱ - بانکها موظفند قبل از اقدام به سرمایه گذاری مستقیم ، طرح بوضع سرمایه گذاری را از لحاظ اقتصادی فنی و مالی (در حد نیاز بانک) بررسی و ارزیابی نمایند . سرمایه گذاری مستقیم از محل منابع بانک و سپرده های سرمایه گذاری در این قبیل طرحها در صورتی مجاز است که نتیجه بررسی و ارزیابی طرح از لحاظ مالی قابل توجیه باشد . میزان حداقل سودآوری (نرخ بازده) طرح طبق بند ۲ ماده ۲۰ قانون ، توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد .
- ماده ۳۲ - بانکها موظفند برنامه اختصاص وجوه برای ، سرمایه گذاریهای مستقیم خود را با رعایت دستورالعملهای مربوط ، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش دهند تا همراه لایحه بودجه کل کشور تقدیم مجلس شورای اسلامی گردد .
- ماده ۳۳ - بانکها میتوانند تمام یا قسمتی از سهام خود را در شرکت هایی که از طریق سرمایه گذاری مستقیم تشکیل شده اند ، پس از رسیدن به مرحله بهره برداری ، با هماهنگی شورای عالی بانکها ، برای فروش به عموم عرضه نمایند .
- ماده ۳۴ - بانکها موظفند همه ساله حسابها و عملیات مالی شرکت های مشمول ضوابط سرمایه گذاری مستقیم را توسط موسسات حسابرسی مورد تایید وزارت امور اقتصادی و دارائی ، حسابرسی نمایند .
- تبصره - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران میتواند عملیات سرمایه گذاری مستقیم بانکها را عنداللزوم مورد بازرسی قرار دهند .
- ماده ۳۵ - بانکها مکلفند سرمایه گذاریهای مستقیم موجود خود را حداکثر تا پایان سال ۱۳۶۵ با ضوابط این آئین نامه تطبیق دهند .

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۹۴۰
تاریخ ۲۸ / ۱۲ / ۵۷

- ۷ -

مضاربه

- ماده ۳۶ - مضاربه قراردادی است که بموجب آن یکی از طرفین (مالک) عهده دار تامین سرمایه (نقصدی) میگردد با قید اینکه طرف دیگر (عامل) با آن تجارت کرده و در سود حاصله شریک باشند.
- ماده ۳۷ - بانکها میتوانند بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور بازرگانی بعنوان مالک، سرمایه نقدی (منابع) لازم را در اختیار عامل اعم از شخص حقیقی یا حقوقی قرار دهند.
- بانکها در اعطای این تسهیلات به تعاونیهای قانونی اولویت خواهند داد.
- ماده ۳۸ - بانکها در امر واردات مجاز به مضاربه با بخش خصوصی نمی باشند.
- ماده ۳۹ - انواع هزینه های قابل قبول در مضاربه توسط بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد شد.

معاملات سلف

- ماده ۴۰ - منظور از معامله سلف پیش خرید نقدی محصولات تولیدی به قیمت معین میباشد. (با توجه به ضوابط شرعی).
- ماده ۴۱ - بانکها میتوانند، بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی، اعم از اینکه مالکیت این واحدها متعلق به شخص حقیقی و یا حقوقی باشد منحصر " بنابر درخواست اینگونه واحدها مبادرت به پیش خرید محصولات تولیدی آنها نمایند.
- ماده ۴۲ - بانکها از فروش محصولات تولیدی پیش خرید شده قبل از سر رسید تحویل ممنوع میباشد مگر اینکه مبیع قبل از سر رسید به بانک تحویل شده باشد.
- ماده ۴۳ - پیش خرید محصولات واحدهای تولیدی، طبق قرارداد، توسط بانکها در صورتی مجاز است که اینگونه محصولات
- الف - توسط واحد درخواست کننده تولید شود.
- ب - سریع الفساد نباشد. (مگر اینکه امکان اقدامات احتیاطی لازم جهت جلوگیری از فساد در فاصله تحویل و فروش وجود داشته باشد).
- ج - سهل البیع باشد.

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۹۲۰
تاریخ ۲۸/۱۲/۸۰

- ۸ -

تبصره - منظور از عبارت "سهل البیع" موضوع بندج آن است که هنگام پیش خرید، بانک اطمینان حاصل نماید که محصولات تولیدی مورد معامله در سررسید تحویل به سهولت قابل فروش است.

ماده ۴۴ - قیمت پیش خرید محصولات تولیدی توسط بانکها با توجه به عوامل موثر در تعیین قیمت از جمله پیش بینی قیمت فروش آنها در سررسید تحویل و همچنین سود بانک تعیین خواهد شد. در هر حال، قیمت پیش خرید نباید از قیمت نقدی اینگونه محصولات در زمان انجام معامله بیشتر باشد.

ماده ۴۵ - بانکها مکلفند در معاملات پیش خرید محصولات تولیدی موارد زیر را رعایت نمایند و در قرارداد مربوط ملحوظ دارند.

الف - تعیین مشخصات اصلی این قبیل محصولات بنحوی که مشخص کننده قیمت باشد.

ب - پرداخت تمام قیمت پیش خرید محصولات پیش خرید شده به فروشنده در زمان انجام معامله.

ج - تعیین تاریخ تحویل

د - تعیین مقدار، تعداد، وزن و سایر مشخصات متعارف محصولات مورد معامله.

ه - تعیین محل تحویل محصولات پیش خرید شده.

ماده ۴۶ - بانکها در صورتی مجاز به پیش خرید محصولات تولیدی میباشند که زمان تحویل کل محصولات به بانک (از تاریخ انجام معامله) حداکثر معادل یک دوره تولید باشد، مشروط بر اینکه بهر حال از یکسال تجاوز ننماید.

فروش اقساطی (نسبه) جهت تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی

ماده ۴۷ - منظور از فروش اقساطی عبارتست از واگذاری عین بهای معلوم به غیر به ترتیبی که تمام یا قسمتی از بهای مزبور با قسط مساوی و یا غیر مساوی در سررسید یا سرسیدهای معین دریافت گردد.

ماده ۴۸ - بانکها میتوانند، بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی مواد اولیه و لوازم یدکی و ابزار کار مصرفی و سایر نیازهای اولیه مورد احتیاج این واحدها را

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۸۸۸۰
تاریخ ۸۰/۱۰/۲۸

- ۹ -

منحصراً " بنابر درخواست کتبی و تعهد متقاضیان ، مبنی بر خرید و مصرف عوامل مذکور خریداری و بصورت اقساطی به متقاضی بفروش برسانند . دربرآورد میزان نیاز واحدهای تولیدی حجم مواد اولیه متناسب با تولید برای نیاز یک دوره تولید باید در نظر گرفته شود .

ماده ۴۹ - قیمت فروش اقساطی کالاهای موضوع ماده ۴۸ با توجه به قیمت تمام شده و سود بانک تعیین خواهد شد .

ماده ۵۰ - مدت وصول قیمت فروش کالاهای موضوع ماده ۴۸ نباید از یک دوره تولید و حداکثر از یکسال تجاوز نماید . این مدت در موارد استثنائی حداکثر تا یکسال دیگر با موافقت بانک مرکزی قابل افزایش خواهد بود .

تبصره - در صورتیکه فروش اقساطی بمنظور تامین سرمایه در گردش طرحهای تولیدی جدید ضرورت گیرد مدت وصول برای بیش از یکسال حسب مورد توسط بانک ذیربط تعیین و مشخص خواهد شد .

فروش اقساطی وسایل تولید ، ماشین آلات و تاسیسات

ماده ۵۱ - اموال موضوع این فصل ، ماشین آلات و تاسیساتی میباشد که طول عمر مفید آنها طبق جدولی که توسط بانک مرکزی تهیه خواهد شد ، بیش از یکسال باشد .

ماده ۵۲ - بانکها میتوانند ، بمنظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور صنعت ، معدن ، کشاورزی و خدمات اموال موضوع ماده ۵۱ را منحصرأ " بنابر درخواست کتبی متقاضیان و تعهد آنها ، مبنی بر خرید ، مصرف و یا استفاده مستقیم اینگونه اموال ، خریداری و بصورت اقساطی به متقاضی بفروش برسانند .

ماده ۵۳ - قیمت فروش اقساطی اموال موضوع ماده ۵۱ با توجه به قیمت تمام شده و سود بانک تعیین خواهد شد .

ماده ۵۴ - مدت وصول قیمت فروش اقساطی اموال موضوع ماده ۵۱ نباید از طول عمر مفید این قبیل اموال بشرح جدول مربوط تجاوز نماید . مبداء محاسبه طول عمر مفید تاریخ شروع بهره برداری به تشخیص بانک خواهد بود .